

شناسنامه ماده:

ساعات هفتگی	نوع واحد	واحد	نوع ماده	عنوان ماده	کد ماده	دوره		
۱	نظری	۱	پایه	علوم حدیث و تخریح		کارشناسی		
							رشته	تفسیر
							روش تدریس	محاضره - کار عملی
							تعریف ماده	این ماده به مدارسه موضوعاتی از علوم الحدیث طبق سرفصل کتاب اختصار علوم الحدیث ابن کثیر می پردازد، و اصطلاحات رایج در علم حدیث را به طلاب معرفی می نماید و با مدارسه شرایط قبول و رد احادیث این توان را در طلاب ایجاد می کند که احادیث را تخریح کرده احادیث صحیح را از غیر صحیح تشخیص دهند.
							اهداف ماده	۱- آشنایی با اصطلاحات رایج در علوم الحدیث. ۲- شناخت مباحث علوم الحدیث و فهم دقیق قسمتهایی که در تخریح حدیث مؤثر است. ۳- ایجاد توان تشخیص احادیث صحیح از ضعیف و شناخت علل ضعف احادیث ضعیف. ۴- آشنایی با اختلافاتی که در مباحث مشهور علوم الحدیث وجود دارد و ترجیح بین اقوال. ۵- آشنایی با کتب امهات حدیث و مکانت آنها در بین بقیه کتب.
							دستاوردهای آموزشی	طلاب بعد از تدریس این ماده قادر هستند: ۱- اصطلاحات رایج در علوم الحدیث را تشریح نماید. ۲- بر مباحث کلی علوم الحدیث آگاهی داشته باشد. ۳- بین اقوال در مباحث مهم علوم الحدیث ترجیح دهد. ۴- کتب امهات حدیث و رتبه آنان در بین کتب را بداند. ۵- احادیث را تخریح نموده و پس از بررسی، احادیث صحیح از ضعیف را همراه با علت ضعف تشخیص دهد.

جدول ارزیابی و امتحانات:

ردیف	مورد	حداقل	حداکثر	توضیحات
۱	تعاریف	٪۲۰	٪۳۰	
۲	تقسیمات و شرایط	٪۱۰	٪۲۰	
۳	توضیح متن	٪۲۰	٪۳۰	
۴	ترجیح بین اقوال	٪۱۰	٪۲۰	

مراجع و مصادر:

- ۱- اختصار علوم الحدیث - المؤلف: أبو الفداء إسماعیل بن عمر بن کثیر القرشی (المتوفی: ۷۷۴هـ)، المحقق: أحمد محمد شاکر - الناشر: دار الکتب العلمیة، بیروت - لبنان - الطبعة: الثانية.
- ۲- التقیید والإیضاح شرح مقدمة ابن الصلاح - المؤلف: أبو الفضل زین الدین العراقي (المتوفی: ۸۰۶هـ) - المحقق: عبدالرحمن محمد عثمان - الناشر: محمد عبدالمحسن الکتبی صاحب المكتبة السلفية بالمدينة المنورة - الطبعة: الأولى، ۱۳۸۹هـ/۱۹۶۹م.
- ۳- تیسیر مصطلح الحدیث - المؤلف: محمود بن أحمد طحان النعمی - الناشر: مكتبة المعارف للنشر والتوزیع - الطبعة: الطبعة العاشرة ۱۴۲۵هـ - ۲۰۰۴م.

می توان از کتب زیر برای درک و فهم بیشتر مطالب استفاده کرد:

۱- تدریب الراوی للنووی. / ۲- علوم الحدیث لصبحی صالح. / ۳- کتابهایی که در رجال شناسی (چه رجال کتب سته و چه رجال بقیه کتابهای مرجع) مورد استفاده به روشی عملی به طلاب آموزش داده شود. / ۴- نحوه جمع بندی بین اقوال نقاد و در مورد رجال عملی آموزش داده شود.

سرفصل های ماده:

جلسات هفتگی	موضوعات	مقرر تدریس
۱	تقسیم الحدیث إلى أنواعه صحة وضعفا[أو قبوله أو رده] - الحدیث الصحیح - أول من جمع من صحاح الحدیث - عدد ما فی الصحیحین من الحدیث - الزيادات علی الصحیحین	الباعث الحدیث (ص ۲۱ إلى ۳۳) التقیید والإیضاح (ص ۲۰ إلى ۳۲) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۴۴ إلى ۵۶)
۲	الآحاد - الغریب - العزیز - المشهور	الباعث الحدیث (ص ۱۶۵ إلى ۱۶۶) التقیید والإیضاح (ص ۲۶۳ إلى ۲۶۸) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۲۳ إلى ۴۱)
۳	أقسام المعلقات فی الصحیحین و أحكامها - الحدیث الحسن و أسامه - قول الإمام الترمذی حسن صحیح واختلاف العلماء فی ذلك	الباعث الحدیث (ص ۳۳ إلى ۴۴) التقیید والإیضاح (ص ۳۲ إلى ۶۳) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۷۷ إلى ۸۶)
۴	تعریف الحدیث الضعیف و ذکر أسامه - توضیح بعض المصطلحات: المتصل - المسند - المرفوع - الموقوف - المقطوع	الباعث الحدیث (ص ۴۴ إلى ۵۸) التقیید والإیضاح (ص ۶۳ إلى ۷۰) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۷۶ إلى ۸۷)
۵	اصطلاحات: المرسل - المنقطع - المعضل - الشاذ - المنکر	الباعث الحدیث (ص ۵۸ إلى ۱۴۶) التقیید والإیضاح (ص ۷۰ إلى ۱۰۵) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۹۴ إلى ۹۴)
۶	حكم الحدیث المرسل واختلاف العلماء فی ذلك - شروط قبول الحدیث المرسل عند الإمام الشافعی رحمه الله - التدلّیس أسامه وأحكامه	الباعث الحدیث (ص ۴۹ إلى ۵۶) التقیید والإیضاح (ص ۷۰ إلى ۱۷۶) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۱۰۵ إلى ۱۰۵)
۷	الإعتبارات - المتابعات - الشواهد - الأفراد	الباعث الحدیث (ص ۵۹ إلى ۶۲) التقیید والإیضاح (ص ۱۰۹ إلى ۱۱۱) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۱۷۶ إلى ۱۸۱)
۸	زیادة الثقة - المعلل من الحدیث - المدرج - المقلوب	الباعث الحدیث (ص ۶۱ إلى ۸۷) التقیید والإیضاح (ص ۱۱۱ إلى ۱۳۶) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۱۷۲ إلى ۱۸۱)
۹	الجرح والتعدیل - صفات رواة الحدیث	الباعث الحدیث (ص ۹۲ إلى ۱۰۸) التقیید والإیضاح (ص ۱۳۶ إلى ۱۶۳ و ۲۲۲ إلى ۲۱۴) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۱۸۱ إلى ۱۹۴ و ۲۱۱ و ۲۱۴)
۱۰	الموضوع وأسباب الوضع فی الحدیث	الباعث الحدیث (ص ۷۸ إلى ۱۵۹) التقیید والإیضاح (ص ۱۳۰ إلى ۲۵۱)

تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۱۱۱ إلى ۲۲۴)		
الباعث الحثیث (ص ۱۴۵ إلى ۱۶۸) التقیید والإیضاح (ص ۲۲۹ إلى ۲۷۷) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۱۴۷ إلى ۲۲۹)	المتواتر اللفظی - المتواتر المعنوی - المسلسل - التصحیف	۱۱
الباعث الحثیث (ص ۱۷۴ إلى ۲۴۳) التقیید والإیضاح (ص ۲۸۵ إلى ۲۹۶) تیسیر مصطلح الحدیث (ص ۷۰ إلى ۲۸۵)	مختلف الحدیث - المزید فی متصل السند - أنواع الروایات - معرفة الثقات والضعفاء	۱۲